

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Az éjszakai Budapestről*

Forrás: *Pesti Hirlap*

Bp.
(Hely)

1912. IX. 15.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

361.1

Hely

Idő

"1912"

Személy

Helyszám

Az éjszakai Budapestről.

Nyomor a város közepén. —

A körutak ragyogó ivlámpái és a zeg-zugos mellékutcák számtalan ponyvaregényben és romantikus történetben szerepeltek és szerepelnek. És a mai cinikus ember, mikor a zeg-zugos, sötét, piszkos utcákról hall és olvas, amelyek állítólag a boulevardok és a körutak magas bérpalotái mögött huzódnak el, akkor a beavatott ember fölényen szokta az ilyen állításokat a mesék világába küldeni.

Ma már csak annyit koncedálnak a körutakon élő emberek, hogy a város külterkein lehet kissé gyenge a közbiztonság, de hogy Budapest belterületén, a város közepén valóságos nyomortanya van, azt már a fővárosi ember nem hiszi el.

(A nyomor utcái.)

Pedig így van. Az Erzsébetvárosnak a Dohány-utca, Károly-körút, Király-utca és Erzsébet-tér közé eső része a nyomornak, a piszkosnak és a velejáró kétes hírű egzisztenciáknak Olaszország, Nápoly legsötétebb részeire emlékeztető tanya.

A Klauzál-utca, Nyár-utca, Nagydiófa-utca a nyomor utcái. Keskeny, piszkos utcák, alacsony földszintes házak sorával. Rendesen az utca egyik oldalán csupa földszintes ház van, míg a másikon már emeletes házak díszlenek. De ezek az emeletes házak a tömeglakások tipikus példái. Van a Nyár-utcában egy olyan ház, amelyben nyolc van apró lakás van. És a főváros statisztikai kimutatása szerint az áresen

álló 560 lakás közül erre a környékre alig jut 15. Itt minden lakás ki van adva.

A földszintes házak — az itteni házak másik típusa — pedig rikitó zöldre, vagy sárgára vannak festve és ablakaikat homályos üvegből készítik. A nyomor utcáiban nagy tömegben laknak az utca leányai. Hogy ezen a környéken is vannak iskolák, az természetes.

(A Nyár-utcai iskola.)

A Nyár-utcában például polgári leányiskola van. És a kis leányok, mikor óráközökben kitekintenek az ablakon, abban az épületes botrányokban részeseülhetnek, amit az utcai ismerkedés nyújt. Az iskola igazgatósága már megpróbált mindent. Az illetékes hatóságoknál intervegniált a nők kitelepítése érdekében, de nem használt, megpróbálta, hogy tejüveggel látta el az ablakokat és megtiltotta a kinézegetést, nem használt. De nem is használhatott. Most már az igazgatóság egyszerűen tulateszi magát az ügyön és feltűnés nélkül igyekszik növendékeit távartani az utcai látványosságoktól.

(Kávémérések, kifőzdék.)

Éjjel kezdődik meg ezen a tájon az élet. Akkor kerülnek elő a hónapos ágyakról a gyanus jövedelmi forrással bíró legények és a városrész többi lakói. De a többi városrészek hajléktalan lakói is idehuzódnak.

Mindazok, akiknek nincs lakásuk és magasabbranguaknak tartják magukat, semhogy a hajléktalanok menhelyére mennének, ágyat pedig nem akarnak bérelni, ide jönnek az éjszakai kávéházakba, kávémérésekbe, kifőzdékbe.

Ezekben a füstös, büzos helyeken, 1920. évi 22—25. évi törvények alapján a feketekávé és éppen olyan drága minden étel, mint a legfőbb kávéházakban, de azért a pénzért ezeken a helyeken aludni lehet. Asztalra dülve, vagy újságot olvasva, kényelmetlenül, de mégis csak aludni is lehet. Éjfélig vagy egy óráig vig zenező hallatszik ki ezekből a kávéházakból, azután elhallgat a zene, nem csendülnek a mesteres és hangos női kacagások, a pincérek a lángok nagy részét eloltják és a homályos helyiség különböző sarkaiban lehajtott fővel szundit néhány lakás nélküli fiatal.

(A népgözfürdő.)

De csak reggel négyig. Négy órakor nyílik meg a nyomor utcáinak legförtelmesebb intézménye, a népgözfürdő. A legnagyobb nyomorban levő hajléktalan emberek, akik az éjszakát az utcasarkon vagy egy lebuiban töltötték, eltesznek maguknak reggelre 18 krajcárt a gözfürdőre.

Nyitás előtt már egy csomó ember áll didegelve, álmosan, szorongatva kezében az utolsó krajcárokat és várva a bejuthatást.

Itt kerül össze az egész környék a nyomorgó, de tisztességes emberektől kezdve a legalsóbb sötédekig. Piszkos, füledt helyek, a víz, amely elvesztette azt a tulajdonságát, hogy tisztít is, csak éppen forró és gőzölgő, benne az egymásra zsufolt alvó és horkoló emberek, ime a nyomor Rembrandt ecsetjére és Dosztojevszki tollára váró képe.

A rendőrség, amely igen gyakran tart itt razziát, épp olyan biztosra megy, mint akár a

kültelki ágyrajáró helyeken. Hogy néha bakot lő, az hozzátartozik a budapesti rendőrség természetéhez. Így a legutóbbi razzia alkalmával is elfogott egy nyomorba jutott fiatal ujságíró. De a nagy átlag — ha nem is rendörkézre való — a nyomorgó és sok mindenre kész nagyvárosi söpredékből való.

(A város érdeke.)

Ezt a nyomortelepét pedig itt a város közepén türi a hatóság. Hát nincs paragrafus, amelynek alapján a várost ettől a területtől, illetve annak lakosságától meg lehetne szabadítani? Hát nem lehet rendészeti szempontból kifogást emelni az ilyen lakások, házak és egyének ellen? Itt nem liberálizmus és antiliberalizmus, vagy antidemokrácia a kérdés, hanem egyszerű, józan meggondolás diktálja, hogy a város közepén a nyomornak ilyen birodalma ne terpeszkedhessék.

Magyarevics Mladen főorvoshoz fordulunk ismét. Budapesten állandó a gyermekbetegség, most dúl a skarlát és a város belterületén 50,000 ember él piszokban, összezsúfolva és másik 50.000 pedig az éjszakákat tölti ezen a területen. — Nincs a két dolog között talán valami közeli összefüggés?

R. I.